

G A Z E T T A

DE TRANSILVANIA.

AN 8 L

(KЪ ПРЕНАЛТА БОИЕ) AL VI-LEA

N° 29.

Brashov, 12. Aprilie.

1843.

Трансильванія.

Брашов, 19. Априліе. Зіоа чеа стрзаш-чїтз а нащерїї Маїестзціі Сале Амператс-лші шї марелші прїнц ал нострш Фердіананд І. С'аш сербат шї ла ної астззі кш соленїтате парте маре шї алтеорї обїчншїтз, ансх кш кзлдрш а інімілор атят маї маре, кш кзт дїн анї че трекш маї мшзці, попорзале шї соїетзціале сшпсе блзндлші скїптрш астрїак сімт маї віш мшзцімеа блнзтзцілор че се рзвзрсз песте ної тоці дїн прїнцалеа кївернїсіре шї анцелеланта стрзашїре а Маїестзціі Сале. — Ан стрш дїн 18. тоцтз четатїа ера ілшмінатз фршмос, гласла мшзції шї кзтева транспаренте ла маїстрат, ла капела ромнїлор шї ла бірша компанїї грїчешї свосерш мїї де прївїторї велїї. Ан рзвзрсатла зіорїлор дїн 19., 101 детшзрї дїн четзцїе шї іарзшї мшзїка превестї помпа зілїї. Дела опт чеасрї прїн кїсерїїале де тоате конфесїїале, шї аншме де конфесїа грїко-ромшнєаскз ан четате шї ан шкеї ла кїсерїка чеа маре се анчепш салжва дшмне-зїїаскз пентрш анделшнга шї ферїчіта вілцз а блнзлші нострш домнїторїш шї а антрїшї мзрїтїї касе астрїаче; іар пе ла 10 мїліціа дїн гарнїзон ешї ан парадз дїн наїнтеа кїсерїїї романо-католїче; корпшл офїцерїлор мїлітзрїшї, ншмзршїї мшзларї аї маїїстра-тшлші тоці амбрзкзції ан гала маре, кшм шї о мшзціме де попор інтрарш ан кїсерїкз, шнде дшпз четїреа шї кзнтарєа сф. лїтшрїї, антрє салбе пштернїче дате де остзшїмеа ан-шїратз афарз, се кзнтз шї імнша попшлар доамне казтз кш андшраре шї се чїтї о рш-сзчшне ншмітз пентрш ачєастз зі де солє-нїтате.

Ла прнзшл дїпломатїк, дат ан ачєаста зі де кзтрш ч. маїстрат, Д. жшде прїмар ал четзції шї ал дїстрїктшлші Іосїв де Бен-цєа рїдїкз шрмзтоареле тоасте: 1. дакз о царш анзшстратз кш констїтзціє лїбералз, песте ачєаста дела провїдїнц дшмнезїїаскз

мшї прє парте шї де шн домнїторїш блзнд, анцелент шї іскїторїш де дрїптате: атшншї лшкїторїї ачєлшшї пот кш дрїптшл а се-ці-нєа ферїчіці, шї пентрш ачєаста ферїчіре пш-мшнєаскз трїкшїе дїа пшршрєа сз адшкз дшмнезїїреї жершфз де мшзцшмітз. Ан ачє-стк ферїчітз старє кїар шї дєкзтрє алте попорє а вшропї кшнєкштз, се афлз Тран-сїлванїа, а нострш патріє песте ачєаста шї де кзтрє натшрш кїнєкшвзнтатз, марє ала а. 1696 сшпт пштернїка павзцшл кшлтрш-лші астрїак се шєкшрє а дє кїнєкшвзнтзрїє пшчїї, шї пшмшнтшл єї ншмал єтє театршл сшпшрєаселор рїтшбат, нїтї се маї прадз де кзтрє тзтарї шї османї. Де кшнд патрїа нострш с'аш трає сшпт апзрареа преа стр-лшчїтєї касє астрїаче, єтє норочїтз де а дєва дїн прєаналта ачєаста касз шн шїр де чєї маї нобїлї домнїторї, прїн а кзрор ан-целелантз кївернїсіре ранеле віфорєаселор тїм-пшрї трїкшїе с'аш вїндїкат кш норочїре, шї кзрора ної авем сз мшзцшмім пентрш ста-рєа нострш чеа блнз де аншм. 50 мїліоане де сшпшшї мшзцшміторї сербєазз астззі фе-рїчіта антшмпларє, карєа аннаїнте кш 50 де анї кїемз ла вілцз пшїмшнтєаскз пе ал но-стрш адшк шї дїн інімз чїнстїт домнїторїш пе М. Са Фердіананд І., пе ачєст моцїєан а пшрїнцїїлор вїртшці де домнїторїш, спрє ферїчірєа попорзлор. Дєчї єш ка органшл ч. маїстрат де аїчї, ан а кзршї ншме ам чїн-стє а кшванта вш пофтєк пе дшмнїавоастрш прєдоноршїлор шї оноршїлор А.Д., ка шї ної сз не шнїм євалїоаселе нострє дорїнцє кш дорїнцєлє тштшлор кредїнчшїлор сшпшшї шї сз дєшзртшм пшхареле нострє пентрш ан-делшнга вілцз а адшк чїнстїтшлші пшрїнте ал патрїї, пе карєа преа блна провїдїнцз сз се андшрє аїо прїлшнїї пшнз ла чеа маї дєпзртатє цїнтз а вїїцїї оменєцїї спрє фе-рїчірєа попорєлор. Сз трзїаскз де трєї орї, сз трзїаскз блншл нострш Ам-пєрат Фердіананд, ачєаста о пофтє-шє Брашовшл шї патрїа тоатз. 2.

Пентр 8 винеа ши анделунга вѣацз а преа-
нматеї ноастрѣ ампрзтесе ши маме а па-
триї Марїа, Ана, Каролїна, ачаестз преа-
вѣртзоасз ши преа сдравзнз соацз а вѣицѣї
преандратзлаї ноастрѣ Домн. Проведїнца
дѣмнезїаскз сз о цїе анделунг, ка М. Са
сз ансзнїне зїлеле вѣїцїї преанзлацатзлаї
сзѣ бзрват, ши сз анантезе фѣрїчїреа по-
поарзлор лѣї кредїнчоасе. 3. Трїста шїре
кѣмкз А. Са ампрзтесекз архїдѣка Фран-
цїї Карол аѣ кззѣт ла о боалз греа не
амплѣ ши пе ної ачї ла маршїнале монар-
хїї кѣ дреаптз ши адзнкз дѣрере. Ної мѣл-
цзмім проведїнцїї, кареа дїн норочїре аѣ фз-
кѣт а се депзрта прїмежїа вѣїцїї ши по-
фтїм ампрзтзцїїї салѣ анзлацїїї о кзт маї
кѣрзндз ши маї деплїнз рестагорнїчїре а сз-
нзтзцїї. 4. Пентр 8 фѣрїчїта ши анделунга
вѣацз а к. к. архїдѣчї ши а тоатеї преанла-
теї к. к. фамїліїї, кареа есте лѣстрѣла ши ра-
зїмѣла тронзлаї ши а монархїїї.

Трїї скаоне. Адѣнарѣа маркалз цї-
нѣтз ши ан ачаестз ївїсїдїкїїе ан лѣна тре-
кѣтз, антрѣ каре ка ши пе аїреа депзтациїї
дїла дїетз ашї дздрѣз сокотѣала лѣкрзрї-
лор, ши дрїгзторїї пѣлїчїї се лзпздарз
дїн постѣрїї сїре а се фаче аїцѣрїї нѣз, фѣ
ши ан алте мѣлте прївїнцїе вїе ши їнтересан-
тз. Ної дїн мѣлтеле пѣнтѣрїї че венїрз ла
мїжлок рїдїкзм маї вѣртос дѣз, каре не атїнг
маї де апроапе. Статзрїле ачїстѣїї цїнѣт
хотзрѣрз ка сз чеарз прїн к. гѣберн скз-
рїреа вѣмїї де єспортацїїе пентрѣ тѣвак ши
пѣнреа де о камз ши маї маре пе бзкате,
вїнѣрїї, вїте грасе ши порчїї кѣм ши алте про-
дѣкте крѣде, каре се адѣк дїн вѣчїнеле прїн-
цїпате ромзнѣцїї, пентрѣ ка асфел єкономїїї
пзмзнтїнїї сз ши поатз вїнде кѣ прецѣ маї
бѣн продѣктеле лор. Алта, сзкѣїї мїлітарїї
дїла Мїклошвар черѣрз прїн скаон, ка єї
сз нѣмаї фїе сїліцїї а пззї кордонзла де сз-
нзтате де алѣнѣла дїстрїктзлаї Бѣрсеї, адїкз
пе ла пасѣрїле Бран, Тїмїш, Шанцѣ, пентрѣ
кз ан пѣтереа їпр. концїт. парт. III. тїтѣла.
82 хотареле дїла доменїла Бранзлаїї сзнт
даторїї а ле пззї четзценїї ши четатеа Бра-
шовзлаїї, кзчї адекз зїк сзкѣїї, кѣмкз єї,
карїї аѣ прїїмїт ан пзрцїле ачїстѣа пе од-
спїцїїї Сасї, лзсзндѣї ан тот фелїла де дре-
птѣрїї, нѣ се вор ѣмїлі а ле маї пззї ши
хотареле. (Вїстїторїїла трансїлван Нр. 29.)

УНГАРІА.

Ної ан ѣнѣла дїн нѣмерїї ачїстѣїї жѣр-
нал атїнсеїзрзм, кѣмкз партеа чеа маї маре
а арїстократїїї ѣнѣрѣцїї, кзнд вїне треаба
ла фрзнциїреа пѣнїї, нѣ преа есте аша гата
а о ампѣрїїї кѣ алтѣла ирекзм врѣаѣ а не
фаче сѣ кредем ѣнеле дїн жѣрналеа ѣнѣрїїї.

Ворке фрѣмоасе мѣлте, фапте анѣз атзт маї
пѣцїнї. Прїектѣла ачїла ан сїне сфзвт де
а се сѣпѣне ши нобїліїмеа ла пѣртарїа ѣнїї
пзрцїї дїн контрїбѣцїїе, акѣма кзнд є дїета
ла ѣшз дѣнз атзта фрзмзнтаре ан вѣдем
кззкнд ан челе маї де фрѣнте комїтатѣрїї.
Аша ан адѣнарѣа комїтатѣрїїї Зала дїн 4.
Апрїліїе, ла каре се афла дїфациа апроапе
ла ѣна мїе шасе сѣте нобїлії маї де рѣнд,
атзт контрїбѣцїа аша нѣмїтз доместїкалз,
кзт ши пазтїрїле че ар фї а се да пентрѣ
дрѣмѣрїїї подѣрїї ш. а. прїн кѣмплїте стрїгѣрїї
с'аѣ хотзрѣт а нѣ се да. Вїстїтѣла дїпѣ-
тат Ф. Дѣак ашї аѣзїї о мѣлцїїме де анѣѣ-
рѣтѣрїїї ши амерїнцзрїї, аша ши аїцїї де ачї-
леашї сїмцїемїнте кѣ дѣнѣла. — Адѣнарѣа
комїтатѣрїїї Саболчїї дїн 12. Мартїїе фѣ
жалнїкз. Рѣсѣѣнарѣа, амѣїцїа ши їнтереселе
партїкѣларе рїдїкарз кзтѣка капїте де пар-
тїде ампрѣїѣрѣла кзрора се адѣнарѣз маї
мѣлцїї ка ѣна мїе чїнчїї сѣте немешїї де рѣнд
неланцїелїгзторїї, армацїї кѣ кѣцїте марїї ши кѣ
чїомїїе пѣлѣмѣзїте, кѣспрїнсерз сала комїта-
тѣрїїї, апѣкарз банчїле ши скаонїле ши ан-
чїпѣрз а стрїга дїн тоате пѣтїрїле: „Сз
трзїаскз лїбертатеа, ної нѣ пазтїм контрї-
бѣцїїе, ачїстѣа єра ан 12. Мартїїе пе ла 8
чїеасѣрїї дїмїнѣаца; сгомотѣла ши амерїнцзрїле
се прѣлѣнцїїрз пзнз ла 10. кзнд вїце їшпа-
нѣла треѣѣїа сз дїскїдз адѣнарѣа, анѣз ѣнде?
кзчїї сала єра кѣспрїнсерз де глоата чеа ан-
вѣршѣнатз анкзт нїменїї нѣ пѣтеа фї сїгѣр
де ѣрмзрїї, ѣнїї рекомзнда о вїсерїкз, аїцїї
кѣртеа, кѣ тоате ачїстѣа вїце їшпанѣла прї-
марїѣ антре марїї грѣтзцїї дїскїсе адѣнарѣа
ан салаз. Ан мїжлокѣла сгомотѣлаїї ѣнїї
дїн лїбералїцїї анчїпѣрз а ворїї пентрѣ кон-
трїбѣцїїе, дар андатз се ши ївїрз кѣцїтеле
ла ачїїа, карїї кѣ пзлзрїїле ан кап ши пї-
пеле ан гѣрз фѣрїошїї кѣм єра ста гата а
бзрса сзнѣе. Пе III. I. ан ши ренїрз кѣ ѣн
кѣцїт; їар пе G. P., каре воїа а кѣвзнта
ан прѣкѣрмарз кѣ ачїа стрїгаре: „ворѣїїе,
сз цїї анѣз кз сзнѣїле тѣѣ ан вор бїа кз-
нїї ачїї.“ Пзнз кзнд асфел ан лзѣнтрѣла
салаїї каѣса контрїбѣцїїїї се рѣстѣрнз прїн
кѣцїте, ѣн алт дїмагог афарз ан кѣрте ан-
гронз каѣса авїтїчїтзцїїї. Ба че є маї мѣлт,
кз, вїнїнд ла дїскатїре сфзнтѣ каѣсз а шкоа-
лелор пентрѣ попорѣла де рѣнд, немешїїмеа
дїн Саболчїї о хотзрѣ пе скѣрт аша: „креа-
скз прѣнчїїї ачїїа, карїї ї'аѣ фзкѣт.“ —

Комїтатѣла ѣаш анкз цїнѣ о адѣнарѣе
сгомотоасз тот ла 3. Апрїліїе. Матерїа чеа
дїн тзїе, каре се лѣз ананте, фѣ контрї-
бѣцїа доместїкз, ла кареа с'ар кѣдїа а се
сѣпѣне ши нобїліїмеа, фзрз ка сз фїе сїлітз
а се сѣпѣне ши ла чеа мїлітзрїаскз (дїн ка-
рѣа сѣ цїїне остзшїїмеа цзрїї). Кзцїїа рїгорїї
бѣнїї се скѣларз андѣшѣрт сїре а скаоте

„Вале о хотъраре ан фаворла контрив-
ши, пентрѣ-кз мѣлцимеа немшлор аї пр-
мърмъ ши аї амѣци кѣ стрѣзрлел; анѣ вом
пакти контривѣцие!“ Авѣтѣтатеа кѣм ши
пропѣнереа де а слобоѣ ла дрегзторіи пѣ-
влѣче ши пе немобилі авѣрѣ днелаші соарте,
еле кѣзѣрѣ антре свѣрѣте кѣ „де ар сѣ-
фѣри немешімеа ка сѣ і се поатѣ вѣнде мо-
шілае ши ка сѣ интре ши немобилі ан дре-
гзторіи, мѣне поїмѣне цара ар кѣдеа ан
мѣна жѣдовѣлор, а негѣсторѣлор ши а ѣжѣ-
рашѣлор (кѣмѣтарѣлор).“

(Вест. де Пеша ши Газ. націон.)

Цара ромѣнеакѣ.

Перорочірі де фок. Фокѣа чѣа кѣм-
плат дѣн орашѣа Платіші, че саѣ антѣмплат
ан лѣна че трѣкѣ, ши кѣре мѣстѣи кѣм се
спѣне, песте 160 касе ши прѣвѣлї маї мѣ-
рѣнтѣ, 6 кѣноекѣт ан цѣнѣтѣрлѣе ачестѣа.
Дѣнѣ шпрї дела орашѣа Рѣмнѣкѣа сѣрат дѣн
3. Априліе, ан ноаптеа де маї наїнте еші
фок ла ѣн жѣдов ши вѣтѣна вѣнтѣа епре
Іаркѣлѣшї ла вале, аѣ ар 18 прѣвѣлї кѣ
мѣрѣї (дѣн кѣре фокѣте пѣціне окѣпарѣ.) ши
ка ла 50 касе, топѣндѣсе ши ѣн прѣмѣ. Се
вѣрѣше, кѣ М. Са прѣнцѣа домпѣторѣс ва
вѣнї дѣнї ла фаѣа локѣвѣї сѣре а лѣа ан
вѣдѣре мѣрѣмеа неморочірії.

Chronica.

Тѣрѣнїа. Драма серѣанѣ се паре кѣ се
апронїе вѣтрѣ актѣа дѣн ѣрмѣ. Дѣнѣ шпрїле
дѣн 26. Мартіе вѣнїте дела марѣнїле тѣр-
чѣшї ши дѣн 22, дела конѣтантѣнопол, Рѣсіа
ан чѣа маї ноаз а са нотѣ чере, а) черче-
тарѣа ши педѣспѣреа ѣрѣиторѣлор револѣції
дѣн септѣмврїе а. т.; б) скоатѣреа неапѣра-
тѣ дѣн трон а лѣї Александрѣ Георгіевїч;
в) антрепрѣндѣреа ѣнеї ноаз алецѣрї де прѣнц
дѣнѣ лѣцілае цѣрѣї, ла кѣре ачѣсѣ сѣлтанѣа
сѣ фїе волнѣк а нїмїчї фѣрманѣа тѣтѣсѣѣ
Махмѣд, прѣн кѣре фамїліа Обреновїч ера
антѣрїтѣ де мошѣнїре ла трон, іар дакѣ
пѣзнѣорїле аѣспра лѣї Міхѣїл ар фї темѣнїче,
пе ачестѣа сѣлѣ шѣарѣз дѣн нѣмѣрѣа кандїда-
цілор ла домпїе. Се спѣне, кѣ Д. Бѣтѣнїеф
анпрѣвѣнѣ кѣ ачѣст ѣлїмѣт ар фї прїїмїт по-
рѣнка де а пѣне порѣї нѣмаї ѣн термїн де
21 чѣасѣрї ши дакѣ ан ачѣа рѣстїмп нїар
ѣрма нїчї ѣн рѣспѣне, ел сѣ прѣкѣрме тоатѣ
рѣлѣціїле кѣ поарта ши деокѣмѣдѣтѣ сѣ се
тѣрѣз ла Бѣїѣвѣре, ѣнде кѣм шїм 6 ста-
ціонѣтѣ о корѣїе рѣсѣаскѣ де рѣвѣоїѣ. Ан
20. Мартіе Д. Бѣтѣнїеф авѣ о лѣнѣзѣ кон-
фѣрѣнцѣ кѣ Сір Стрѣтфорѣ Кенїнг, солѣа ен-
глѣзѣк, антѣрѣ кѣреа чѣа дѣн тѣїѣ рѣфлѣктѣ,
маї кѣ деосѣвїре, кѣмкѣ дакѣ Рѣсіа ар авѣ

лѣнѣ скопѣрї, ар нѣ сїнѣрѣвѣреа ан ар-
пѣтѣ, атѣнїчї вѣ се поатѣ дѣлѣшї, кѣм дѣ-
тѣрїа, кѣре прївѣрѣзѣ аша стрѣнѣс аїспра тѣ-
ѣлор пашѣлор. Дїпкомѣтѣнї се поатѣ ачѣої
тѣтѣшї кѣ ідѣїлае кѣвїнетѣлѣї рѣсѣк ан прї-
вѣнцѣа ачѣастѣа. Сір Стр. Кенїнг ла тоатѣ а-
чѣстѣа нѣлѣ дѣтѣ нїчї ѣн рѣспѣне дѣдѣрѣнтѣа;
се вѣде тотѣшї, кѣ маї ла ѣрмѣ ши Англїа
се ба лѣтѣрѣ лѣнѣзѣ чѣле прїї пѣтерї ши
поарта ба рѣмѣнїе де сїне, ан кѣт. са ба
фї сїлїтѣ а анѣдѣї. — Сір Стрѣтфорѣ
Кенїнг авѣ ан 21. Март. о лѣтѣ конфѣрѣн-
цїа сїрїоасѣ кѣ Сарїм Бѣнѣдї, ан ѣрма кѣ-
рѣїа Намїк Пашѣа се трїмїсе ан фѣгѣ маѣре
ла Багдад. сѣре а черчѣта пѣртѣреа лѣї Пе-
рѣѣ Пашѣа ла Керѣвѣлах аѣспра перѣсїнїлор.
(Газ. ѣн.)

ОГІНДІА. (Шпрї офїціале). Внѣглѣзїї кѣ-
цїтѣ а се ашѣзѣа кїнїшор ан сѣтѣ пе вѣтѣтѣа
рѣѣ Інаѣсѣ. 22,000 Бїлѣцї се сѣѣларѣз аѣ-
спра генѣралѣлѣї Намїер, кѣре авѣ кѣ сїне 2700
снѣглѣзї вїтѣжї. Дѣпта се фѣкѣ ан 17. Фѣвр.
а. к. фокѣте сѣнѣроасѣ, прїн кѣре енѣглѣзїї
рѣспѣртѣрѣз о вїрѣнцѣз стрѣлѣчїтѣз, кѣреа ан-
ѣз лї кѣстїсї 256 морѣї ши рѣнїцї, антѣре
карїї сѣнт ши 18 офїцѣрї; Бїлѣрѣнїї ачѣсѣ
лѣсарѣз ан кѣмп натѣрѣ мїї морѣї ши рѣнїцї
ши 15 тѣнѣрї. — Ан Кїна 6 пачѣ ши тра-
пѣтѣа се апронїе вѣтрѣ амплїнїре ан тоатѣ
пѣнтѣрїле лѣї. —

Рѣсіа ши ПОЛОНИА. Дела марѣнїї 28.
Мартіе. Фабрїчѣле ши анѣме чѣле де вѣмѣак
ан Полонїа сѣаѣ пе лок, дѣн прїчїнѣз кѣ нѣ
6 нїчї о вѣнѣзѣре. О комїсїе рѣбернїлѣз есте
ка сѣ вѣѣте прїчїнѣле. Ачѣстѣа сѣнт рѣѣлѣ-
тѣтеле ѣнеї індѣстрїї прѣдѣсе кѣ мѣїстрїе.
Прѣцѣа вѣкѣтелор сѣаде тот маї жос.

АМПѣРѣЦІА БРѣСІЛѣВѣ. Дѣнѣ скрїсѣрї
сѣїте дѣн 15. Іан. дела Рїо Жанїро се лѣѣ-
вѣрѣаѣзѣ вѣѣтѣа, кѣ прїнцѣа Жоенвїлї ѣнѣа
дѣн фѣчѣрїї країѣлѣї франѣозїлор кѣцїгѣз мѣна
прїнцѣсѣї Іанѣарїї, сѣрѣрїї Амѣпѣратѣлѣї (нѣ
а Франчїчѣї кѣм се вѣрѣсіа.)

Ф о і ш о р.

Брѣшѣв. Нїчї зѣче ані нѣлѣ трѣкѣт,
де кѣнѣ ши аїнї ла Брѣшов сѣ кѣрѣдеа, кѣм-
кѣ ан шѣоалїле ромѣнѣшї нѣ ар фї сѣовѣд (1)
а лѣвѣнцѣа маї мѣлат, де нѣтѣа нїтї рѣсѣкѣѣ-
нїле шї чѣва сѣокѣлѣлѣ. Ачѣлеа вѣрѣмї прѣа
пѣсѣморѣѣте аѣ трѣкѣт ши — ка сѣ тѣчѣм
де лѣтѣ анїнѣтѣрї, іатѣ кѣ лѣнѣзѣ Бїрѣрїа
дела Шкѣї ачѣкѣ вѣдѣм кѣтѣва вѣлѣе антѣлѣ-
їатѣ прїн сїлїнцѣа кѣторѣа дрѣа пѣцінї вѣр-
ѣацї зѣлошї антѣре лѣѣтѣе грѣлѣ. Ан ачѣлѣшї
се цїнѣ ексѣамѣнѣа сѣмѣстѣла дела 4—7 Аорї-
лїе; о сїнѣрїме нѣмѣрѣоасѣ ши фѣлѣрїмеа ан-
вѣцѣтѣрѣлор чѣреа ачѣстѣ рѣстїмо де вѣрѣме.

